

ปัจจัยทำนายน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นของสตรีขณะตั้งครรภ์

พันตรีหญิง บุญสิตา จันทร์ดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2556

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยทำนายน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นของสตรีขณะตั้งครรภ์

PREDICTIVE FACTORS OF GESTATIONAL WEIGHT GAIN

พันตรีหญิง บุญสิตา จันทร์ดี 5236532 NSAM/M

พย.ม. (การผดุงครรภ์ขั้นสูง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: เขียวลักษณ์ เสรีเสถียร, พย.ค., พรรณา พาหุวัฒน์กร, Ph.D.(NURSING)

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทำนาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการทำนายน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นของสตรีตั้งครรภ์ โดยปัจจัยด้านอายุ จำนวนครั้งของการคลอด ดัชนีมวลกายก่อนตั้งครรภ์ การบริโภคอาหาร และกิจกรรมทางกาย กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีตั้งครรภ์ที่ฝากครรภ์และคลอดที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์จำนวนทั้งหมด 109 ราย เก็บข้อมูลระหว่างกรกฎาคม 2555 ถึงกันยายน 2555 โดยใช้แบบบันทึกและแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามการบริโภคอาหาร และแบบสอบถามกิจกรรมทางกายขณะตั้งครรภ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติถดถอยโลจิสติก (Logistic regression analysis)

ผลการศึกษาพบว่า สตรีตั้งครรภ์มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นขณะตั้งครรภ์เป็นตามเกณฑ์ร้อยละ 40.37 เกินเกณฑ์ร้อยละ 44.95 และน้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 14.68 การบริโภคอาหารและดัชนีมวลกายก่อนตั้งครรภ์สามารถร่วมกันทำนายน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นขณะตั้งครรภ์ได้ร้อยละ 17.7 ($R^2 = 0.177$, $p < .01$) การบริโภคอาหารสามารถทำนายน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ได้ 1.075 เท่า (95 %CI 1.006-1.149) ผู้ที่มีดัชนีมวลกายต่ำกว่าเกณฑ์มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์เป็น 2.965 เท่า (95 %CI 1.149-7.652) และผู้ที่มีดัชนีมวลกายมากกว่าเกณฑ์มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์เป็น 0.264 เท่า (95 %CI 0.053-1.316) เทียบกับผู้ที่ดัชนีมวลกายปกติ ส่วนอายุ จำนวนครั้งของการคลอด และกิจกรรมทางกายไม่สามารถทำนายน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นขณะตั้งครรภ์ได้

จากผลการศึกษาชี้ข้อเสนอแนะว่า บุคลากรที่ดูแลสตรีตั้งครรภ์ควรประเมินดัชนีมวลกายของสตรีตั้งแต่ครั้งแรกที่มาฝากครรภ์ เพื่อจะได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับน้ำหนักที่ควรเพิ่มขึ้นขณะตั้งครรภ์ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนสตรีตั้งครรภ์ให้บริโภคอาหารอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : สตรีตั้งครรภ์/ น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นขณะตั้งครรภ์/ ปัจจัยทำนาย

149 หน้า

PREDICTIVE FACTORS OF GESTATIONAL WEIGHT GAIN**MAJOR BOONSITA JANTRADEE 5236532 NSAM/M****M.N.S. (ADVANCED MIDWIFERY)****THESIS ADVISORY COMMITTEE: YAOWALAK SERISATHIEN, D.N.S.,
WANNA PHAHUWATANAKORN, Ph.D. (NURSING)****ABSTRACT**

The purpose of this study was to predict gestational weight gain (GWG) by age, parity, pre-pregnancy body mass index (BMI), food consumption and physical activity. Subjects were 109 pregnant women who attended antenatal care (ANC) clinic and delivery at Phramongkutkloao hospital between July to September 2012. Data were collected by using demographic information questionnaire, the food consumption during pregnancy questionnaire and the physical activity during pregnancy questionnaire. Data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation and logistic regressions.

The results of this study showed that 40.37% of pregnant women gained the recommended weight during their pregnancies, 44.95% gained excessive weight, and 14.68% gained insufficient weight. Food consumption and pre-pregnancy BMI together could significantly predict 17.7% ($R^2 = 0.177$, $p < .01$) of variance in GWG. Food consumption could predict adequate weight gain (OR=1.075, 95% CI 1.006-1.149). Pregnant women with low BMI were found to reach adequate weight gain (OR=2.965, 95% CI 1.149-7.652), however pregnant women with over BMI reach adequate weight gain (OR=0.264, 95% CI 0.053-1.316), compared to those with normal BMI. However age, parity and physical activity could not predict GWG.

The recommendations of the study are that pre-pregnancy BMI of pregnant women should be assessed at the first ANC visit in order to guide GWG, promote and support information about appropriate food consumption during pregnancy to adequate weight gain.

**KEY WORDS: PREGNANT WOMEN/ GESTATIONAL WEIGHT GAIN/ PREDICTIVE
FACTOR**